

Monumentnummer*: 520212

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 11 december 2001
Kadaster deel/nr: 82972/91

*Monumentnaam***

Holle Wand

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Veessen	Heerde	Gelderland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
IJsseldijk	9		8194 LA	Veessen		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Heerde	P			1322

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

BOERDERIJ, genaamd 'DE HOLLE WAND', gebouwd 8 juni 1911 door architect L. Dorst uit Welsum in opdracht van Dhr. H. Maten te Veessen. De boerderij, die zijn agrarische functie heeft verloren is markant aan de noordzijde van de slingerende dijk langs de IJssel gelegen, zuidwestelijk van de dorpskern van Veessen. De met een opvallend voorhuis uitgeruste boerderij met bijshuur wordt door een tuin, afgezet met haagbeuk, van de dijk gescheiden. Een vrijstaande schuur aan de achterzijde van de boerderij valt evenmin als de tuinaanleg onder de rijksbescherming. Een grindpad ontsluit de boerderij van de onverharde weg die uitkomt op de oostelijk van de boerderij gelegen Kerkstraat en die leidt naar de dorpskern van Veessen.

Omschrijving

De boerderij met aangrenzende bijshuur heeft een samengestelde plattegrond van twee, ten opzichte van elkaar verschoven rechthoeken met de langsijden tegen elkaar. Het forse voorhuis is met een omlopend, afgeplat schilddak gedekt, belegd met (ruitvormige) betonpannen. Het rechter dakschild van het achterhuis is van ondulineplaten voorzien, het linker dakschild is samengesteld uit varianten van (verbeterde) oud Hollandse pannen.

Het afgewolfde schilddak van de bijschuur is belegd met onder andere gesmoorde Muldenpannen en rode Romaanse pan. De hoekkepers worden zowel door ronde als driekante gesmoorde kepers gedekt. Op de vier hoeken van het afgeplatte dak komt een lage schoorsteen met ijzeraarden schoorsteenpot voor.

Ter bevordering van de duidelijkheid van de beschrijving worden beide bouwdelen, achtereenvolgens voorhuis en bijschuur los van elkaar beschreven.

De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL van het voorhuis wordt het meest gekenmerkt door de in het dakschild ingrijpende gepleisterde tweede bouwlaag die met een soort attiek wordt afgesloten. De gevels zijn opgetrokken in baksteen (kruisverband). Alleen de voorgevel bezit in de tweede bouwlaag een gepleisterde verdieping van waaruit zich een gepleisterd fries onder de dakrand van het voorhuis zich voortzet tot boven de voorgevel van de bijschuur. De vijf vensterassen tellende voorgevel bevat links en rechts van de deurpartij twee T-schuiframen met vijftienruits getoogde bovenlichten (kathedraalglas) onder 1½ steens in rode verblendsteen uitgevoerde segmentbogen. De vensters rusten op een natuurstenen plint en sokkel die door een waterlijst wordt beëindigd. De eerste bouwlaag wordt boven versierde muurankers door een band van lekdorpeltegels beëindigd waarna de gepleisterde fries onder de dakgoot volgt. Twee naar voren springende, verticale banden (modern granietpleister) flankeren de in de middenas gestelde deurpartij en rijzen als opzetstuk boven het dak uit, evenals soortgelijke opzetstukken ter weerszijden van de tweede bouwlaag boven de in rode verblendsteen uitgevoerde hoeken, die zijn voorzien van ingehakte versieringen. Alleen de middenas is met een open borstwering afgesloten, de zijkanten zijn van een vanuit de hoeken naar het midden gesloten borstwering voorzien. In het segmentboogvormig afgesloten inpandige portiek bevindt zich de voordeur; in de verdieping (boven het verdwenen balkon) komen dubbele balkondeuren met bovenlichten van het standaardtype voor met ter weerszijden een stolpraam met boven bovenlicht van het standaardtype.

De LINKER ZIJGEVEL bevat vijf vensterassen. Links tegen de hoek met de voorgevel van de bijschuur bevindt zich een kleine toilet(klap)raam. Rechts hiervan komt een moderne deur voor met twaalfruits (4x3) bovenlicht rustend op een van een rolstaaf voorzien kalf. De drie vensters rechts zijn van het type beschreven in de voorgevel. In de fries onder het dak tussen dezelfde bewerkte consoles als in de voorgevel zijn twee gekoppelde zolder valraampjes aanwezig.

De linker zijgevel van het achterhuis vormt de binnenmuur met de aangrenzende bijschuur.

De ACHTERGEVEL van het achterhuis, die haaks op vornoemde gevel staat, bevat in het midden getoogde dubbele deeldeuren onder een 1½ steens strek met een sluitsteen. Aan iedere zijde van de deuren komt een venster van het type kerkraam voor op een gecementeerde dorpel. Links en rechts onder de laag doorgetrokken dakschilden van de zijgevel een staldeurtje onder een 1½ steens strek. Geheel rechts sluit de voorgevel aan op het haaks op de gevel van de bijschuur geplaatste muurgedeelte waarin een identiek als hiervoor beschreven staldeurtje. Tussen beide deurtjes in bevindt zich erboven op het raakvlak van de twee dakschilden van beide schuren een zakgoot. Deze komt uit onder het raampje in de achtergevel van het voorhuis van de bijschuur waar zich het vertrek van de knecht bevond. De RECHTER ZIJGEVEL beslaat die van het voor- en van het achterhuis. De gevel van het voorhuis bevat twee vensters van het type dat reeds bij de beschrijving van de voorgevel aan de orde is geweest. Rechts ter hoogte van het achterhuis een uitgebouwd portiek onder een met schubleien belegd, door gesneden klossen ondersteund schilddakje, dat reikt tot onder de gepleisterde fries van het dak van het voorhuis. Het in grondvlak vierkante

portiek is opgetrokken in baksteen en bevat aan twee zijden openingen onder een steense boog (voorzien van een gepleisterde sluitsteen met diamantkop) in rode verblendsteen. Alleen de zijde die in het verlengde ligt van de overgang van voor- en achterhuis is door een blinde muur gesloten. Op het uiteinde hiervan staat een kolom die samen met een kolom tegen de zijgevel en een vrijstaande kolom met afgeronde hoeken het dakje dragen. De naar achter gelegen paneeldeur met kalf is identiek aan die voorkomt in de voorgevel. Het deurkozijn rust op een hardstenen dorpel. In het dakvlak komt een moderne dakkapel voor met gekoppelde stolpramen.

De bijschuur.

De VOORGEVEL van de bijschuur bevat boven de gecementeerde plint links drie moderne ramen met bovenlicht en moderne paneelluiken onder een 1½ steens strek. Alle vensters rusten op een gecementeerde dorpel. Geheel links en rechts gescheiden door een venster op de hoek, een moderne deur met een breed kalf dat evenals de deur in de linker zijgevel van het voorhuis, is voorzien van een rolstaaf. Staafmuurankers geven de verdiepingvloer aan waarin zich twee gekoppelde zolder draairaampjes bevinden. Geheel rechts grijpt een venster met draairaam in de gepleisterde fries onder de dakrand met gesneden klossen.

De LINKER ZIJGEVEL bezit vier rondboogvormige kantel(dageraad) stalraampjes die door een koppenlaag worden omgord en rusten op betondorpels. Gescheiden van de hoek door een raampje, bevindt zich een getoogd opgeklampt staldeurtje, voorzien van een kraalprofiel, onder een steens boog. Rechts is nog een klein vierkant raampje aanwezig onder een rollaag, rustend op lekdorpeltegels.

De ACHTERGEVEL van de bijschuur bevat twee kleine en een grotere getoogde opgeklampte staldeur onder een steens boog. Drie ossekok stalraampjes worden omgord door een koppenlaag en rusten op een betondorpel.

De RECHTER ZIJGEVEL wordt behalve door twee rondafgesloten vensters van het type gietijzeren stalkerkraam, door in het midden geplaatste dubbele deeldeuren (waarvan de rechter deur een kleiner deurtje bevat) bepaald die tegen de daklijst aansluiten.

Het INTERIEUR bezit grotendeels zijn oorspronkelijke indeling. De centrale gang verdeelt de woning in tweeën. Links een voorkamer, de trap en oorspronkelijk de keuken; rechts van de middenas de kamer en suite met zij-ingang. In de kamer en suite bevinden zich twee geornamenteerde stucplafonds, een marmeren barokke schouw. De paneeldeuren zijn nagenoeg alle bewaard gebleven. In de gang komt een fraaie tegelvloer en perklijst stucplafond voor. De keuken bevat een houten gemarmerde schouw. Het achterhuis met de toegang naar de knechtenkamer is enigszins gewijzigd maar bevat twee ankerbalkgebinten. De deels voor bewoning geschikt gemaakte bijschuur telt drie van deze gebinten op poeren.

Waardering

BOERDERIJ, genaamd DE HOLLE WAND, gebouwd 8 juni 1911 door architect L. Dorst uit Welsum in opdracht van Dhr. H. Maten te Veessen.

- Van architectuurhistorisch waarde als goed voorbeeld van een in hoofdvorm gaaf bewaarde dwarshuis-boerderij met aangrenzende schuur. Het voorhuis is van een bijzonder type en bezit stedelijke allure vanwege zijn omvang, voorname voorgevel en middels een uitgebouwd portiek geaccentueerde zij-ingang.

- Van stedenbouwkundig waarde vanwege de vrije ligging in het landschap aan de teen van de slingerende dijk langs de IJssel en speelt daarin een beeldbepalende rol.
- Van cultuurhistorische waarde vanwege de oorsprong van de boerderij daterend uit 1911. De verschijningsvorm van met name het voorhuis getuigt van een oriëntatie, zowel in vorm als in status, op de stedelijke architectuur van die tijd.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)